

Til veljararnar hjá Óla Breckmann og teirra ið ekki ætla sær á val

Hvussu ber tað til, at ein heil tjóð - eitt heilt fólk - sum kallar seg demokratiskt, mentað og humanistiskt ja entá religiöst - enn einaferð ætla sær at velja Óla Breckmann á fólkating! Hetta er ein spurningur, sum eg havi sett mær sjálvum undan hvørum vali tey seinastu árin, har hesin politikarin hevur verið høvudsvalvini hjá fólkaflokkinum. Hvussu ber tað til, at ein so stórir partur av fólkinum í eini tjóð, stuðlar og tekur undir við einum persóni, sum hevur so víðgongd, so høgavend og so ómenniskjanslig sjónarmið sum júst Óli Breckmann!

Er svarið hetta, at tey, ið velja ein hin mest høgavenda politikaran í heiminum fult og heilt taka undir við tí, sum hesin maður stendur fyri! Neyvan.

Svarið er kanska tað, at mong av hesum fólkinum, vita ikki ella hava ikki gjørt sær greitt, hví tey velja henda politikaran at umboða tey. Tey hava ikki gjørt sær nóg greitt, hvat hesin politikarin veruliga stendur fyri. Eg nógvi fyrri at trúgva, at so nógvi føroyingar hugsa og meina sum Óli Breckmann. Tí tá er veruliga illa stætt í Føroyum.

Kann vera, at eg fari skeivur, at eg eri ov naivur og trúgvi ov gott um míni medmenniskju. Onkur vil siga, at einki lógir er í tí, at ÓB fær so stóra undirtøku. Tí ein stórir partur av føroyingum hugsa sum hann. Tað eru tey, sum onga virðing hava fyri øðrum, tey eru forðemandi og sjálf-rættvis.

Eg fari tó at halda meg til mína egnu „naivu“ versión, ið er tann, at hesi fólkin, ið atkvøða fyri ÓB ferð eftir ferð, vita ikki, hvat tey gera. Og tí má tað vera uppgávan hjá øðrum, sum hava gjøgnumskoðað hugsumarháttin hjá Óla Breckmann, at loysa upp fyri hesum.

Onkur vil so siga, at skrivningin móti umrødda persóni er einki annað enn persónligt hatur. At eg sjálvur umboði tað, sum eg skuldsti ÓB fyri. Víst vil vera á sjónvarpssendingina herfyri, har ÓB visti seg sum tann góða familjumannin og pápan. Nei eg beri ikki persónligt agg til ÓB. Sum persónur hevur hann uttan iva nógvar dygdir.

Politikarin

Men lat okkum halda okkum til veruliga evnið. Tað er politikaran Óla Breckmann við her skulu umrøða - hansara ekstremu, sera intolerantu og oftani varvirðisligu áskoðning. Hansara miðvís roynd at skapa ósing og sáa split millum

menniskju, tí tey hava øðrvísi húðalit, hava aðrar meiningar, hoyra til ávísar stættir osfr.

Nú um dagarnar var eg so heppin at siggja áhuga-verda samrøðu í bretska sjónvarpinum. Heimskendi hvíti suðrafrikanski rithøvundin Nadima Gordimer fegnaðist um, at land hennara er sloppið úr Apartheid-haftinum. Tað varð undir hesi samrøðu, at mær kom til hugs stöðuna hjá ÓB til Suðrafrika og tey svørtu og hvussu tað ber til, at so nógvi føroyingar atkvøða fyri einum politikara, sum í veruleikanum stendur fyri øllum tí, sum fólk annars vanliga skýra at vera alt ov ekstremt, niðurgerandi og ómenniskjansligt!

Gordimer, sum er sera høgt í metum kring heim fyri skrivning sína um víðurskiptini í heimalandinum undir apartheid, segði við BBC, at sanktionirnar, sum onnur lond høvdu sett í verk móti Suðrafrika, høvdu havt so ómetalliga stóran týðning fyri allar suðrafrikanar.

Gjörði gjøldur burtur úr teimum svørtu

Hví tá tengja hetta, sum hendi fyri nógvum árum síðani í einum heilt øðrum heimsparti saman við eitt fólkatingsval í 1998 vil onkur spyrja!

Svarið er nettup tann sannroynd, at tá umheimurin royndi at standa saman um at byrgja inni apartheid fyri at fáa bilbukt við hesa ræðuliga skipan, var tað fólkaflokkspolitikarin Óli Breckmann, sum setti kila í royndirnar at brúka sanktionir sum amboð at sleppa av við apartheid. Um somu tíð sum flest øll lond í siiviliseraða heiminum settu sanktionir í verk móti apartheidstýrinum stakk hesin framstandandi føroyski politikarin hógvarnar fram. Við at niðurgera og gera gjøldur burtur úr teimum svørtu leiðarunum og ANC ruddaði fólkatingsmaðurin samtíðis slóð fyri føroyskum vinnulivsmönnum at samvinna við Hvíta stýrið. Harvið brutu teir solidarisku sanktionirnar móti Suðrafrika - sanktionir, ið svarti merclutrin við Mandela á odda bønliga hevði biðið umheimin fremja. ÓB fekk borið so í bandi, at fleiri føroysk skip fóru til Namibia at fiska. Namibia var tá hjaland hjá Suðrafrika. Henda gerð føroyinga var einki minni enn ein svikagerð móti teimum kúgaðu í Suðrafrika. Og hesum var ÓB høvudsvalsmáður fyri. At ætlanin so eisini var at brúka hetta í føroyskum politikki móti einum javnaðarflokki, ið lefði fyri teimum tvitnu

Jan Müller, ábyrgdarblaðstjóri skrivar

svørtu, var enn eitt prógv um, hvussu ÓB arbeidir.

Men ikki nóg mikið við tí. Sami føroyski fólkatingsmaðurin, ið gjörði hetta sum partur av sínum fólkatingsarbeiði, „Jokkaðir“ góðrunar føroyskar vinnulivsmenn við sær til Suðrafrika, fyri har at „vísa“, hvussu gott tey svørtu hóast alt høvdu tað undir Hvíta apartheidstýrinum.

Fyri tey, sum hava fylgt við í stríðnum hjá teimum svørtu í Suðrafrika móti apartheid og sum síðani avtøkuna av hesum trælastyrri hava sæð upp til Nelson Mandela, áttu umrøddu sannroyndir at skurra í oyrunum.

Ja so undarliga kann heimurin vera skruvaður saman: tað skal ikki undra meg, at somu fólk, sum í dag velja Óla Breckmann aftur á fólkating, tey virða og siggja upp til Nelson Mandela, sum eitt umboð fyri frælsi og rættvisi. Tey gleðast um, at stríð hansara gav fólkinum frælsi. Men hesi fólk hava tá gloymt, hvat teirra egni stavnamaður helt og skrivaði um tey svørtu og Mandela og allar hansara janvlikar, tá hesir stríðsdætt fyri umrødda frælsi!

Í míni verð ber ikki til at sammeina hesi tingini: at taka undir við ÓB samtundis sum tú hevur stóra virðing fyri frælsishetjum sum Nelson Mandela. M.a. tí at júst hesir báðir politikararnir umboða fullkomiliga ymiskar hugsjónir og menniskjaviðir.

Eg havi valt at taka hetta dæmi fram, tí tað so væl lýsir teir mótsetningar og tann kvøl, sum mugu bylgjast innan í teimum, ið velja ÓB.

Stuðlað ódemokratiskum kreftum

Nú vit eru langfjar av landi skotin, so gongur henda fleppan uppi í høgavendum og diktatoriskum stýrum alla tíðina aftur í sera snæverskygda hugaheimi Breckmanns. Vit minnst øll stöðu hansara, tá folkava „orsetin“ í Chile. Aliende varð

rikin úr sessinum av herinum og seinni tikið av dögum. Vit minnst, hvussu hann - eisini sum propaganda uppundir fólkatingsval til tess at tekkjast teimum israelsvinarligu, brúkti eitthvørt høvi til at rósa tí sera høgavenda og víðgongda verjumaðaraðharran í Israel, Sharon. Hesin, sum seinni frandi fólkamóð í flóttarlegunum í Libanon. Hesin, sum hevur nýtt eitthvørt høvi at seta kílir í og skapa ósing. Vit minnst skrivning hansara um hernaðarlig og hálvhermaðarlig stýri í Turkalandi, í Taiwan og Suðurkorea, har hann altíð tók parti móti fólkinum til frama fyri korruptu vinnulivselituni.

Lat meg endurtaka, at hetta verður skrivað fyri at minna teir mongu føroyingar, sum í dag ætla sær at velja Óla Breckmann at umboða seg á fólkatingi, á hvat hesin politikarin veruliga stendur fyri.

Tað er kanska einki uniki, sermerkt ella serføroyskt við hesum. Tað finnst júst Óli Breckmann í øllum londum. Ein, ið tí fyrst kemur til hugs, er franski Le Pen. Hesin sera høgavendi og víðgongdi politikarin og Óli Breckmann minna ikki sørt hvør um annan. Munurin er tó tann, at meðan Le Pen í Fraklandi fær undirtøku frá einum minniluta, so verður tann føroyski Le Pen, alias Óli Breckmann mettur ein sannur King Kong í politikki. Hann verður borin í gullstoli av einum trúgvum og stórum veljaraskara fyrst inn á fólkating og síðani inn á lóting. Ja, hann er entá formaður í fólkaflokkinum, sum í lotuni roynir at gerast landans stórsti flokkur. Hugsdi tykkum - landans stórsta flokk við einum so ekstremum og høgavendum politikara sum formanni! Tað kann bert henda í Føroyum.

Øst danir

Men hevur hann so ikki talað sök føroyinga í bankamálum vil onkur spyrja! Nei, á fólkatingi hevur hann bara ríkið sín egnu partapolitik og gjørt alt fyri at øsa mótsøðumenn upp. Harvið hevur hann eisini lagt spír til ta mótsøðu og mismøg, sum so aftur hevur borið fuktir millum danir. Við sínum hatska, óndsinnnaða og niðurgerandi tóna, antin móti føroyskum sosialistum ella donskum - hevur hesin fortøðgerarin grivið djúpri og djupri kluffi millum rikispartarnar.

Óli Breckmann hevur ikki gjørt nakad gott fyri Føroyar á fólkatingi. Tvørturímóti er hann høvudsvalvoldin til mótræk, sum hev-

ur verið frá danskari síðu móti føroyingum í eitt nú bankamálum. Leggdi tykkum hetta í geyma: Óli Breckmann hevur ikki vart sök føroyinga í bankamálum. Hann hevur vart sök fólkaflokksins, sök sína. Eg og uttan iva fleiri við mær sanna, at Óli Breckmann hevur gjørt meira skaða fyri Føroyar enn gagn ta tíð hann hevur sitið á fólkatingi.

Hvussu kanst tú byggja upp virðing og toleransu millum tveir tjóðir, millum tveir fólk við alla tíðina at blaka við óhumsku eftir øllum teimum, sum tú er ósamdur við! Hvussu kanst tú byggja upp land og byggja brýr millum tveir bróðurfólk við alla tíðina at skapa nýggjar figgindamyndir og harvið leggja spír til hatur!

Nú er aftur val, og Óli Breckmann er hundabangin. Innast inni veit hann, at fyrr ella seinni verður hann avdúkaður sum ein hin mest víðgongdi og mannahatski høgropolitikarin, sum í síni stevnu hevur sum mál at niðurgera og látliggjara øll tey, sum ikki hugsa sum hann. Og hesi eru mong. Tað eru m.a. flestu av skapandi kreftunum í landinum. Tað eru tey „hvíttilaðu“, tey „skúlataskuberandi“ fyri bara vísa til tveir av stættunum í samfelagnum, sum Óli Breckmann hevur nýtt eitthvørt høvi til at niðurgera á sín - vil onkur siga - „sjarmerandi og hummoristiska“ hátt.

Tað er einki minni enn stór skomm, tá so stórt tal av føroyingum velur ÓB aftur á fólkating.

Tú byggir einki land - tú byggir ongar brýr millum lond - við fundamentalismu ella fanatismu. Tú ger tað heldur ikki við at upplifna figgindamyndir og at seta stættir upp móti hvørjum øðrum. Tú ger tað einans við at vísa øðrum virðing og royna at samvirka um felags besta.

Ein samkoma og ÓB

Hví verður hesin politikarin valdur aftur at umboða føroyingar á fólkating spyrja fólk! Hvør er tað, sum velur hann!

Mær er fortalt, at tað er er ávís samkoma í Føroyum, sum tryggjar Óla Breckmann sín sess á fólkatingi. Hesum havi eg ógvuliga illt við at trúgva. Tí tey mannahatsku og óhugnaliga víðgongdu høgavendu sjónarmiðini hjá hesum manni, eru ikki samberiliga við tey virði og tær dygdir, sum henda samkoma ber fram. Nevnliga slíkt sum nástrakræleiki og virðing hvør fyri øðrum.

Er tað kortini so, at tað er ein ávísur bólkur av fólki í

landinum, sum framhaldandi vil tryggja ÓB sín sess á fólkatingi, tá kann eg bert siga, at hesi fólk vita ikki, hvat tey gera. Við mín besta vilja kann eg ikki fáa meg til at trúgva, at hesi fólk taka undir við teimum hugsjónum sum júst stavnamaðurin stendur fyri. Virðing, toleransa og eitt sosialt medvit eru eginleikar, sum eg seti sera høgt. Tí er tað eisini mín hugburður, at heldur enn at traðka niður á og niðurgera tey fólk, sum atkvøða fyri ÓB, so eiga vit síðiliga og sakliga at greiða teimum frá, hvat tey siga ja til, tá tey lata ÓB sína atkvøðu. Og tað var júst ætlanin við hesi grein míni: at fáa fólk, sum av eini ella aðrari óskiljandi orsök hava stuðlað ÓB - tó uttan at hava hugsað um tað hesin maður stendur fyri - at umhugsa hesa stöðu sína av nýggjum.

Tá tað er sagt, skal eg eisini koma við einum hjartasuffi. Tit mongu við humanistiskum hugsjónum, listafólk, rithøvundar, og mong onnur. Hví bára lata standa til. Hví tuga tit, um somu tíð sum stórsti figgindin móti øllum tí góða og menniskjansliga tit standa fyri, ferð eftir ferð verður borin í gullstoli inn aftur á danska fólkating - at umboða eisini tykkum!

Vit siggja longu nú tann skaða, sum roðurnar hjá ÓB á fólkatingi hava valt Føroyum. Tað eru ikki minst hesar, sum eru atvoldin til ta mótsøðu/andstýgd, sum vanligir danir eru farnir at vísa føroyingum.

Tað skal tí vera mín áheitan á tykkum um at gera tykkara til tess at forða fyri, at ÓB fær sett enn fleiri kílir inn ímillum føroyingar innanhýsis og millum føroyingar og danir.

ÓB er eitt óverdugt umboð fyri føroyingar á danska fólkatingi. Eg ætli mær á val í dag. Fyri meg hevur tað mest at siga, hvussu atkvøðan kann forða tí ódemokratiska og ekstremt høgavenda Óla-Breckmann í at verða afturvaldan. Kann væl vera, at hann kortini verður valdur. Tá kann eg bert siga, at mín partur lá ikki eftir. Tað er ein ómettaliga torfør uppgáva at vilja sannføra veljararnar hjá ÓB um, at teir ikki vita, hvat teir gera. Men tað skal gerast. Gera onnur tað ikki, geri eg tað fegin. Eydnast hetta ikki eru eisini onnur ráð til at taka. Og tað er at fáa øll tey, sum annars ikki ætlaðu sær á val, at fara á val og atkvøða soleiðis, at fólkaflokksins stavnamaður fær sekkin. Á hann liggur, sum hann hevur reitt.

Jan Müller,
ábyrgdarblaðstjóri